

ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ
Всеукраїнського конкурсу дитячого читання
«Найкращий читач України – року»

1. Загальні положення

Всеукраїнський конкурс дитячого читання «Найкращий читач України – року» (далі – Конкурс) є відкритим і проводиться як творче змагання дітей і юнацтва в усіх адміністративно-територіальних одиницях України.

Організаторами Конкурсу є Міністерство освіти і науки України, громадська організація «Форум видавців» і Національна бібліотека України для дітей. Співорганізаторами конкурсу є: Міністерство культури і туризму України, органи місцевого самоврядування. До організації конкурсу можуть долучатися державні і недержавні установи, організації, фонди, у т.ч. іноземні.

Конкурс проводиться на базі загальноосвітніх навчальних закладів України з залученням до його проведення ЦБС для дітей з областей, АР Крим, міст Києва і Севастополя (за бажанням).

У Конкурсі можуть брати участь усі бажаючі учні 6-7 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Конкурс оголошується наказом Міністерства освіти і науки України і доводиться до відома Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій.

Інформація про проведення Конкурсу розповсюджується через мережу загальноосвітніх навчальних закладів (далі – ЗНЗ) і дитячих бібліотек України, розміщується на сайтах організаторів, співорганізаторів, партнерів, а також у ЗМІ (газети «Освіта України», «Освіта», «Педагогічна газета», фахові науково-методичні журнали) та на сайтах МОН та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти.

2. Мета та завдання Конкурсу

Конкурс проводиться з метою:

- підвищення культурної компетентності української молоді; заохочення дітей до систематичного читання задля постійного підвищення рівня особистого розвитку;
- вироблення у дітей навичок самостійної роботи з книгою, підвищення якості і ефективності процесу читання: критичного аналізу, переосмислення і творчої інтерпретації прочитаного;
- підвищення суспільного значення і ролі шкільних і дитячих бібліотек в процесі соціальної адаптації і набуття культурної компетентності дітей і юнацтва.

Завданнями Конкурсу є:

- сприяння створенню належних умов для рівного доступу до книжок і літератури на різних, у тому числі електронних, носіях, незалежно від рівня розвитку дітей, їхніх фізичних можливостей, забезпеченості і місця проживання;
- залучення до участі у Конкурсі не менше 50% учнів 6-7 класів ЗНЗ України, у т.ч. шкіл-інтернатів;

- створення передумов для поступового збільшення кількості учасників у наступні роки, активна робота по залученню до читання учнів, які не мають навичок чи потреби постійного читання;
- популяризація найкращих надбань української і світової класичної й сучасної літератури; привернення уваги громадськості, державних і недержавних установ і організацій, засобів масової інформації до проблеми дитячого читання.

3. Організація Конкурсу

Організацію Конкурсу здійснюють Міністерство освіти і науки України, Громадська організація «Форум видавців» і Національна бібліотека України для дітей, які створюють організаційний комітет.

Співорганізаторами Конкурсу є: Львівська міська рада, а також Міністерство культури і туризму, органи місцевого самоврядування областей України, АР Крим, міст Києва та Севастополя (за згодою).

Координація проведення Конкурсу покладається на громадську організацію «Форум видавців».

Для проведення Конкурсу на всіх рівнях відповідними наказами місцевих органів управління освітою створюються організаційні комітети, до складу яких входять керівники (заступники) місцевих органів управління освітою і культурою, директори дитячих бібліотек відповідного рівня, громадські діячі, письменники, представники ЗМІ і інші зацікавлені особи. Головами організаційних комітетів для проведення 2-го (районного, міського) етапу Конкурсу призначають керівників (або їх заступників) районних (міських) відділів освіти, співголовами – директорів районних (міських) дитячих бібліотек (за бажанням); головами організаційних комітетів для проведення 3-го етапу конкурсу – керівників (заступників) головних управлінь освіти обласних державних адміністрацій, АР Крим, міст Києва та Севастополя, співголовами – директорів обласних, у АР Крим – республіканської, у м. Києві та Севастополі – центральних міських дитячих бібліотек.

Організаційні комітети:

- на підставі поданих з міст і районів даних складають графік проведення 1-3 етапів конкурсу в областях, АР Крим, містах Києві і Севастополі і доводять цю інформацію до всіх відповідальних за проведення конкурсу на місцях, контролюють дотримання графіку проведення;
- розробляють кошториси витрат на проведення відповідних етапів Конкурсу та визначають джерела фінансування цих витрат;
- забезпечують включення до планів роботи місцевих та регіональних управлінь освіти і культури на відповідний рік проведення відповідних етапів Конкурсу із забезпеченням у місцевих бюджетах мінімально необхідного фінансування;
- погоджують списки організаційних комітетів і відповідальних за проведення різних етапів Конкурсу, доводять цю інформацію вище;
- забезпечують відповідальних за проведення 1-го етапу інформаційними матеріалами у достатній кількості для ефективного проведення Конкурсу в регіоні;

- забезпечують проведення відповідних етапів Конкурсу в регіонах і контролюють якість і ефективність проведення Конкурсу, об'єктивність оцінювання учасників і доведення інформації про перебіг конкурсу та його підсумки до ЗМІ;
- подають організаторам Конкурсу копію Наказу про створення організаційного комітету, графік проведення 1-3 етапів конкурсу в областях, АР Крим, містах Києві і Севастополі та розгорнуті списки організаційних комітетів 1-3 етапів, а також звітні матеріали затвердженого зразка у встановлені терміни;

Координаційні, організаційні і методичні заходи щодо проведення Конкурсу здійснює Громадська організація «Форум видавців», а саме:

- координує підготовку і проведення Конкурсу;
- надає консультативну, інформаційну і методичну допомогу;
- надає зразки інформаційних матеріалів Конкурсу для тиражування (Анкети учасника, Протоколи проведення, плакати);
- залучає письменників, журналістів і відомих осіб до проведення Конкурсу;
- забезпечує підведення підсумків проведення Конкурсу в Україні;
- доводить інформацію про перебіг і підсумки Конкурсу до громадськості через ЗМІ.

4. Проведення Конкурсу

Конкурс проводиться серед читачів-учнів 6-7 класів загальноосвітніх навчальних закладів України з вересня до травня в чотири етапи.

Організаційний комітет встановлює такі терміни проведення Конкурсу:

1-й етап (шкільний) – з 1 жовтня до 15 листопада – проводиться в ЗНЗ всіх населених пунктів України.

2-й етап (міський, районний) проводиться з 1 до 30 грудня в районних центрах, містах обласного підпорядкування, районах обласних центрів і м. Сімферополя, міст Києва та Севастополя.

3-й етап проводиться з 15 лютого до 15 березня в обласних центрах і м. Сімферополі, містах Києві та Севастополі.

4-й етап проводиться в першій декаді травня в м. Львові під час щорічного фестивалю дитячого читання «Форум видавців – дітям».

Відповідного до цього обласні організаційні комітети встановлюють дати проведення змагання 3-го етапу Конкурсу в кожній області, в АР Крим, містах Києві і Севастополі і доводять цю інформацію до районних (міських) організаційних комітетів, які, в свою чергу, встановлюють дати проведення змагання 2-го етапу в районах (містах) областей, АР Крим, у районах міст Києва та Севастополя і доводять цю інформацію до ЗНЗ району (міста). Підсумкові матеріали повинні бути скомплектовані і передані в організаційні комітети наступного етапу не пізніше: 1 етапу – 15 листопада, 2 етапу – 15 січня, 3 етапу – 30 березня.

Перший етап проводиться з 1 жовтня до 15 листопада 2009 року у ЗНЗ.

Відповідальним за проведення I етапу Конкурсу призначається керівник ЗНЗ, який забезпечує участь у Конкурсі не менше 50% учнів 6-7 класів ЗНЗ, а також:

- інформування вчителів, бібліотекарів, учнів 6-7 класів і їх батьків про умови проведення Конкурсу та цільове розповсюдження інформаційних матеріалів про Конкурс;
- визначення дати проведення конкурсу не раніше, ніж через 30 календарних днів після його офіційного оголошення і не пізніше, ніж за 10 календарних днів до завершення етапу;
- надання консультативної і методичної допомоги учасникам Конкурсу;
- залучення до проведення Конкурсу вчителів, батьків, журналістів, представників органів місцевого самоврядування, ЗМІ, громадських діячів, а також учасників Конкурсу попередніх років;
- створення незалежного журі, ефективність проведення змагання, об'єктивність оцінювання, прозорість підведення підсумків і публічне оголошення результатів;
- ведення Протоколу засідання журі;
- своєчасну обробку, оформлення та передачу підсумкових та звітних матеріалів Конкурсу в установленому порядку;
- розповсюдження інформації, висвітлення проведення Конкурсу і його підсумків у місцевих ЗМІ;
- інформування переможців 1-го етапу Конкурсу і їхніх батьків про умови, час і місце проведення 2-го етапу Конкурсу і їх супровід до місця його проведення.

Порядок проведення 1-го етапу Конкурсу

Усі бажаючі взяти участь у Конкурсі заповнюють Анкети і впродовж всього часу тривання Конкурсу ведуть читацькі щоденники (далі – Щоденники). Форма ведення Щоденника – довільна, обов'язкові поля для заповнення: автор, назва книги, назва видавництва, кількість сторінок. Інша інформація – короткий зміст, головні герої, враження від прочитаного, оцінка прочитаного, ілюстрації – за бажанням. Дітям пояснюють важливість систематичного ведення Щоденника для здобуття перемоги в Конкурсі. Учасники Конкурсу з попередніх років допомагають новим учасникам підготуватися, розповідають про найближчі бібліотеки та книгарні, радять книги для прочитання.

У визначений і заздалегідь доведений до відома Учасників день, Учасники Конкурсу збираються для змагання і підведення підсумків 1-го етапу Конкурсу. Учасники Конкурсу передають членам Журі для оцінювання власноручно заповнені Щоденники, по черзі, визначеній жеребкуванням, розповідають про свою улюблену книжку, відповідають на запитання членів журі, демонструючи свою ерудицію, розуміння тексту, вміння його аналізувати.

Члени журі оцінюють виступи учасників за 12-бальною шкалою і обирають 2-х переможців – по одному з 6 і 7 класів, які отримують звання «Найкращий читач ЗНЗ року» і продовжують боротьбу у 2-му етапі Конкурсу.

Відповідальний за проведення 1-го етапу Конкурсу забезпечує первинну обробку анкет, заповнення і передачу до 15 листопада: заповненого Протоколу 1-го етапу, заповнених учасниками Анкет із зведеною таблицею їх обробки, а також копії публікацій про Конкурс в ЗМІ до районного організаційного комітету.

Другий етап проводиться з 1 до 30 грудня

Відповідальним за проведення 2-го етапу є голова районного (міського) організаційного комітету – керівник (заступник) районного (міського) відділу освіти, який забезпечує:

- постійний зв'язок із відповідальними за проведення 1-го етапу конкурсу, контроль за своєчасним отриманням і правильністю оформлення підсумкової та звітної документації по 1-му етапу;
- запрошення вчителів, бібліотекарів, батьків, представників органів місцевого самоврядування, ЗМІ і громадських діячів до участі в журі 2-го етапу Конкурсу;
- ефективне проведення змагання 2-го етапу Конкурсу, об'єктивність оцінювання, прозорість підведення підсумків і публічне оголошення результатів;
- ведення Протоколу проведення змагання 2-го етапу Конкурсу;
- розповсюдження інформації для висвітлення проведення і підсумків 2-го етапу Конкурсу у місцевих ЗМІ;
- якісну обробку, оформлення та своєчасну передачу в обласний організаційний комітет всіх матеріалів 2-го етапу Конкурсу разом з матеріалами 1-го етапу;
- інформування переможців 2-го етапу і їхніх батьків про умови і місце проведення 3-го етапу Конкурсу;
- супровід переможців до місця проведення 3-го етапу

Порядок проведення 2-го етапу конкурсу

Переможці 1-го етапу конкурсу готуються до участі в змаганні 2-го етапу, продовжуючи вести Щоденник.

У заздалегідь визначений і доведений до відома всіх переможців 1-го етапу час, вони збираються для змагання і підведення підсумків 2-го етапу. Перед початком змагання вони заповнюють Анкету учасника 2-го етапу і передають членам Журі свої Щоденники. Під час змагання вони по черзі, визначеній жеребкуванням, розповідають про свою улюблену книжку або улюбленого літературного героя, відповідають на запитання, демонструючи свою ерудицію, вміння аналізувати та інтерпретувати прочитане. На відміну від 1-го етапу, учасники мають представити тільки книжки, які не входять до шкільної програми. Члени журі оцінюють виступи учасників за 12-бальною шкалою і обирають двох переможців – по одному з 6 і 7 класів, які отримують звання «Найкращий читач району (міста) – року» і продовжують боротьбу в 3-му етапі Конкурсу.

Відповідальний за проведення 2-го етапу Конкурсу забезпечує первинну обробку анкет, заповнення і передачу до 15 січня: заповненого Протоколу 2-го етапу, заповнених учасниками Анкет із зведеною таблицею їх обробки, копій публікацій про Конкурс в ЗМІ, а також всіх матеріалів 1-го етапу, до обласного організаційного комітету.

3-й етап проводиться з 15 лютого до 15 березня в обласних бібліотеках для дітей

Відповідальним за проведення 3-го етапу Конкурсу є голова відповідного організаційного комітету, який забезпечує:

- постійний зв'язок з відповідальними за проведення 2-го етапу Конкурсу, контроль за своєчасним отриманням і правильністю комплектування і заповнення підсумкових і звітних матеріалів 2-го етапу;
- визначення дати підведення підсумків 3-го етапу і доведення її до відома відповідальних за проведення 2-го етапу голів районних (міських) організаційних комітетів, а також до організаторів Конкурсу – Міністерства освіти і науки України, ГО «Форум видавців» та Національної бібліотеки України для дітей;
- розроблення сценарію проведення змагання і урочистого підведення підсумків 3-го етапу Конкурсу;

- розроблення питань літературної вікторини чи тестів з метою визначення загальної ерудованості учасників 3-го етапу Конкурсу;
- запрошення вчителів, батьків, представників органів місцевого самоврядування, ЗМІ, громадських діячів до участі в проведенні 3-го етапу Конкурсу;
- ефективне проведення змагання 3-го етапу Конкурсу, об'єктивність оцінювання, прозорість підведення підсумків і публічне оголошення результатів;
- ведення Протоколу проведення змагання 3-го етапу Конкурсу;
- розповсюдження інформації для висвітлення проведення і підсумків Конкурсу у регіональних ЗМІ;
- якісну обробку, оформлення та своєчасну передачу в організаційний комітет всіх матеріалів 3-го етапу Конкурсу разом з матеріалами попередніх етапів;
- інформування переможців 3-го етапу і їхніх батьків про умови і місце проведення 4-го етапу Конкурсу;
- супровід переможців до Львова для участі в 4-му етапі Конкурсу.

Переможці 2-го етапу конкурсу готуються до участі в змаганні 3-го етапу, продовжуючи вести Щоденник.

У заздалегідь визначений і доведений до відома всіх переможців 2-го етапу час, вони збираються для змагання і підведення підсумків 3-го етапу. Перед початком змагання вони заповнюють Анкету учасника 3-го етапу і передають членам Жюрі свої Щоденники. Змагання проводиться окремо для учнів 6 і 7 класів. Члени журі оцінюють учасників за 12-бальною шкалою і обирають двох переможців – по одному з 6 і 7 класів, які отримують звання «Найкращий читач України – року» і головний приз – поїздку на заключний етап Конкурсу – фестиваль дитячого читання до Львова.

Відповідальні за проведення 3-го етапу голови організаційних комітетів АР Крим, областей, міст Києва і Севастополя контролюють формування пакетів звітних матеріалів і передачу до 30 березня громадській організації «Форум видавців» таких матеріалів:

- протоколи проведення всіх етапів Конкурсу;
- заповнені Анкети учасників всіх етапів Конкурсу;
- копії публікацій про проведення Конкурсу і його підсумки у місцевих, районних та всеукраїнських ЗМІ;
- сценарії проведення 3-го етапу Конкурсу;
- інформацію про переможців 3-го етапу: прізвище, ім'я, по батькові дитини і її батьків, повна домашня адреса, домашній і мобільний телефони;
- копії свідоцтв про народження переможців 3-го етапу, письмові дозволи від батьків на поїздку до Львова, копію паспорта супроводжуючої особи (1, 2 і сторінка з пропискою);
- Звіт про проведення Конкурсу в області: перелік ЗНЗ, які взяли участь у Конкурсі, кількість учасників Конкурсу, зведені результати обробки Анкет учасників.

Усі підсумкові матеріали Конкурсу мають бути надіслані на адресу Громадської організації «Форум видавців» до 30 березня.

4-ий етап Конкурсу – Фестиваль дитячого читання – проводиться у першій декаді травня у Львові.

Відповідальний за проведення 4-го етапу Конкурсу – Громадська організація «Форум видавців», яка:

- контролює отримання підсумкових матеріалів проведення Конкурсу в АР Крим, областях, містах Києві і Севастополі;
- подає інформацію про проведення Конкурсу в місцеві і всеукраїнські ЗМІ;
- визначає дату проведення 4-го етапу та доводить її до відома обласних організаційних комітетів;
- розробляє програму проведення 4-го етапу;
- запрошує двох переможців з кожної області України, АР Крим, міст Києва і Севастополя і супроводжуючих їх осіб до участі в 4-му етапі Конкурсу.

5. Критерії оцінювання. Журі. Нагородження переможців

Оцінювання учасників Конкурсу здійснюється окремо для учнів 6 і 7 класів за такими показниками:

- читацька активність (кількість прочитаних книжок від дати оголошення конкурсу за записами в книжковому щоденнику);
- вміння аргументовано висловлювати свою думку щодо прочитаного з використанням відповідних цитат із тексту;
- вміння аналізувати, інтерпретувати й творчо переосмислювати прочитане;
- загальний рівень ерудиції;
- артистизм у виступі, творчий підхід до його підготовки.

Кожен з показників оцінюється окремо від 0 до 2 балів. Голосування проводиться відкрито. При підведенні підсумків враховується середній бал учасників. Додаткові 2 бали отримують учасники, які для розповіді обрали книжки, що не входять до шкільної програми. Максимальна кількість балів – 12.

Якщо два чи більше учасників кожної вікової категорії набрали однакову кількість балів, вони відповідають на додаткові запитання членів Журі. Перемагає той учасник, який дасть більше правильних відповідей.

Рішення Журі оголошується публічно відразу ж після закінчення змагання, а підписаний Протокол передається відповідальному за проведення етапу.

Переможці Конкурсу нагороджуються почесними дипломами від організаторів:

1-го етапу – «Найкращий читач школи (гімназії, ліцею) – року»;

2-го етапу – «Найкращий читач району/міста – року»;

3-го етапу – «Найкращий читач України – року» .

Дипломи вручаються відразу ж після підведення підсумків чергового етапу. Рекомендується вручати переможцям книжки як нагороду за перемогу в кожному етапі конкурсу.

Організатори конкурсу беруть на себе зобов'язання забезпечити книжками для нагородження переможців 2-го та 3-го етапів. Ці книжки, отримані від українських видавництв-партнерів Конкурсу, будуть вручені під час проведення 3-го етапу.

Організатори Конкурсу забезпечують переможцям 3-го етапу участь у фестивалі дитячого читання, який відбудеться в травні у Львові.

За активну роботу організатори Конкурсу відзначають шкільні, районні, міські і обласні дитячі бібліотеки, районні, міські управління освіти та інші установи, які були залучені до проведення Конкурсу.

6. Фінансування

Проведення 1–4-го етапів Конкурсу фінансується за рахунок місцевих бюджетів. Рекомендується залучати до підтримки Конкурсу юридичних і фізичних осіб, котрі можуть надати узгоджену з організаторами суму коштів або ж безоплатні послуги чи подарунки, які будуть вручені переможцям Конкурсу.

Додаток.

Перелік звітних матеріалів затверджених зразків.